

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל
הפקולטה למדעי החברה
אוניברסיטת תל אביב

מבוא לעבודה סוציאלית (1110.1133.01; 2 ש"ס)

Introduction to Social Work

סמסטר א' שנה"ל תשפ"א

ד"ר ליה לוי

ימי ד' 8-10

תיאור הקורס

מהו מקצוע העבודה הסוציאלית? ממה הוא מורכב? על מה מתבסס? מהיכן שואב השראה? לאן פניו? ומי הם העובדים הסוציאליים? מה בעצם הם עושים? עובדים סוציאליים הם מן העומדים בחזית הפעולה לקידום חברה צודקת ולשיפור איכות חייהם של אנשים במצבי מצוקה נקודתיים ומתמשכים. תחילת הלימודים לקראת קבלת הרישיון לעסוק בעבודה סוציאלית מסמנת אירוע משמעותי בחיי כל תלמיד ותלמידה. באופן מעשי וגם סמלי, גלומה בה ראשית השתלבות בקהיליה מקצועית, אשר למרות גילה הצעיר יחסית, בססה לה מקום בלתי מוטל בספק במערך שירותי הרווחה, בריאות הנפש, התקון והבריאות במרבית מדינות העולם. במהלך הקורס נחשף חשיפה ראשונית לתשתית שעליה בנויה העבודה הסוציאלית, מרכיביה והדילמות המרכזיות המאפיינות אותה בעת הנוכחית.

יום ושעת קבלה: בזום, בתיאום מראש (levinlia@tauex.tau.ac.il).

ע' ההוראה בקורס: עו"ס שני שקד. הפגישות עמה, בזום, בתיאום מראש

(shanishaked@mail.tau.ac.il).

ניתן ורצוי גם להפנות שאלות לגבי חומר הקורס, ככל שיידרש, למרצה ולע' ההוראה באמצעות האימייל.

מטרות הקורס

התלמידים יכירו טוב יותר את ההקשר המקצועי שלתוכו ישתלבו.

התלמידים יבינו טוב יותר את האופן שבו ישתלבו לימודיהם בהמשך התואר לכדי מבנה ידע

קוהרנטי.

הקורס יהיה בנוי סביב שלוש "מפות דרכים" להתמצאות ראשונית בעולם העבודה הסוציאלית. סיכומו יהיה באמצעות הטלת אור על תפקיד מרכזי, מתפתח ומשתנה (ואולי מייצג) בעבודה סוציאלית - עבודה סוציאלית כוללנית (עבודה סוציאלית עם משפחות).

תכני הקורס

מפת דרכים - עבר

לקראת פרק זה בקורס אנא קראו את:

חובב, מ., לונטל, א. וקטן, י. (עורכים). (2013). *עבודה סוציאלית בישראל*. תל אביב, ישראל:
הקיבוץ המאוחד. (פרקים 1 ו-2)

התפתחותה ההיסטורית של העבודה הסוציאלית - מצדקה והתנדבות למיסוד ומקצוענות: דמויות
מפתח, אירועים מכוננים.

התפתחות תיאוריות בעבודה סוציאלית - רצף כרונולוגי והקשר לזהויות מקצועיות.

מפת דרכים - הווה

לקראת פרק זה בקורס אנא קראו את:

Cribb, A., & Gewirtz, S. (2015). *Professionalism*. Cambridge, UK: Polity. (7-1 ופרקים)
Sheafor, B. W., Morales, A. T., & Scott, M. (2012). *Social work: A profession of many faces*
(12th ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon. (3 פרק)

עבודה סוציאלית כפרופסיה.

נתונים - מי הם העובדים הסוציאליים?

סוגי בעיות חברתיות עמן מתמודדת העבודה הסוציאלית.

הדומה והשונה בין עבודה סוציאלית ומקצועות אחרים (סוציולוגיה, פסיכולוגיה, פסיכולוגיה
חברתית, משאבי אנוש, סיעוד, פסיכיאטריה); מיקומה של עבודה סוציאלית בתוך "תשלובת
בריאות הנפש" (רפואה, פסיכולוגיה, סיעוד ועבודה סוציאלית).

הכשרה והשכלה לעבודה סוציאלית - רישוי, ומעמד בישראל ובעולם.

התפתחות פרופסיונאלית בעבודה סוציאלית - תחומי עיסוק, דרגות ניהול, תארים.

ארגונים תומכים - איגוד העובדים הסוציאליים, בית הספר המרכזי לעובדי רווחה, ארגונים
בינלאומיים.

סוגי תפקידים בעבודה סוציאלית - עובדת סוציאלית כוללת, עובדת סוציאלית בתחום מסוים,
סדרי דין, חוק נוער.

מפת דרכים - עתיד

לקראת פרק זה בקורס אנא קראו את:

חובב, מ., לונטל, א. וקטן, י. (עורכים). (2013). *עבודה סוציאלית בישראל*. תל אביב, ישראל:
הקיבוץ המאוחד. (פרקים 6 ו-11)

Sheafor, B. W., Morales, A. T., & Scott, M. (2012). *Social work: A profession of many faces*
(12th ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon. (11 פרק)

דילמות מרכזיות וצירי דיון בעבודה סוציאלית כיום:

שינוי מול שימור

- פיקוח מול טיפול
- מניעה מול סיוע
- פרטי מול ציבורי
- קונקרטי וטיפולי
- התמקצעות מול התרחבות
- מקומם של פוליטיקה ואקטיביזם בשיח ובעשייה המקצועיים
- התמודדות עם עוני והדרה כאחריות של עובדות סוציאליות
- אופיו של ידע תקף ורלוונטי להתערבות בעבודה סוציאלית

זרקור: עבודה סוציאלית כוללנית - כמגלמת בתוכה תובנות ומאפיינים הנוגעים לסוגיות השונות ולהתפתחותה של העבודה הסוציאלית המקצועית בישראל.

חובות

1. הקורס יילמד בצורה **מקוונת א-סינכרונית**. על התלמידות והתלמידים מוטלת האחריות לצפות בכל השיעורים שיועלו לאתר, ולקרוא את חומרי הקריאה.
 2. **מבחן בית מסכם**. הציון במבחן יהווה 100% מן הציון בקורס. פרטים לגבי המבחן יימסרו במהלך הסמסטר.
- מועד הבחינה: הבחינה תתפרסם ב-21.2.21 בשעה 09:00. יש להחזיר את המענה עליה עד ל-28.2.21 בשעה 23:59.

הלמידה בקורס כפופה לאמור בטופס ההצהרה להסדרת התנאים המבטיחים איזון נאות בין צרכי הלמידה לבין הזכות לפרטיות, צילום והקלטת השיעור, זכויות יוצרים וקוד התנהגות.

בהצלחה!